

Transportforsikring

Advokat Jon Andersen, 8. juni 2023

RÆDER

Transportforsikring

Transportforsikring

- Transportforsikring (vareforsikring)
 - Forsikring av vare/last under transport – tingsdekning, ikke dekning av tredjemannsansvar
 - CEFORs varevilkår 1995 – versjon 2022 (tidligere versjon 2004)
 - Behov for tilpassede særvilkår – avhengig av bransje
- Transportrett
 - Forstå risikobildet
 - Transportavtaler og partene i en transportavtale
 - Betydningen av regress
- Transport som resultat av kjøp/salg
 - Betydning av Incoterms 2020 (tidligere 2010)

Incoterms 2020

- Betydning for transportforsikring
 - Hvem skal ordne transport og hvordan skal transporten skje?
 - Hvor skal risikoovergang skje?
 - Hvem skal tegne transportforsikring
- Hovedfunksjon - fastslå leveringspunkt og risikoovergang
- Inndelt i bokstavgrupper avhengig av hvor levering og risikoovergang skjer
 - E-gruppen: EXW
 - F-gruppen: FCA, FAS og FOB
 - C-gruppen: CPT, CIP, CFR og CIF
 - D-gruppen: DAP, DDU og DDP

Transportrett

- Partenes rettigheter og plikter er regulert av lover, som er basert på preseptoriske regler
 - Sjøloven av 1994
 - Luftfartsloven av 1993
 - Veifraktloven av 1974
- Ofte flere involvert i en transport
 - Avsender / selger
 - Kjøper / mottaker
 - Utførende transportør
 - Kontraherende transportør
 - Speditør (kontraherende eller formidler)
 - Befraktere
 - Agenter / mellommenn / stevedorer

Transportrett forts.

Vegfrakt:

- Hovedregel § 27 : «*Fraktføreren er ansvarlig for tap og skade som rammer godset i tiden fra overtakelsen til utleveringen, og for forsinket utlevering*»
- Unntak § 28: «*Fraktføreren er fri for ansvar etter § 27 dersom han godtgjør at tapet, skaden eller forsinkelsen skyldes ... forhold som fraktføreren ikke kunne unngå og heller ikke var i stand til å forebygge følgene av.*»

Sjørett:

- Hovedregel § 275: «*Transportøren er ansvarlig for tap som følge av at gods går tapt eller kommer til skade mens det er i transportørens varetekt om bord eller i land, med mindre transportøren godtgjør at tapet ikke skyldes feil eller forsømmelse av transportøren selv eller noen transportøren svarer for*»
- Unntak § 276: Ikke ansvar hvis tapet er en følge av 1) navigasjonsfeil eller feil behandling av skipet og 2) brann - særregel for innenlands transport
- Unntak fra unntaket § 276: Usjødyktiget ved reisesens begynnelse
- Sunnasaken - Høyesterett

Transportrett forts.

Luftfart:

- Hovedregel § 10-19: «*Fraktføreren er ansvarlig for tap som følge av at godset blir skadd eller går helt eller delvis tapt som følge av hendelse inntruffet under lufttransport.*»
- Unntak § 10-19: «Han blir likevel ikke ansvarlig i den utstrekning han godtgjør at skaden er en følge av:
 - Godsets egen beskaffenhet/mangler
 - Mangelfull pakking av andre enn fraktfører
- Hovedregel § 10-20: «*Fraktføreren er ansvarlig for tap som følge av forsinkelse ved lufttransport av...goods, med mindre han godtgjør at han selv og hans folk har tatt alle forholdsregler som med rimelighet kan kreves for å unngå tapet, eller at det ikke har vært mulig for dem*»

Transportrett forts.

- Særlige temaer:
 - Ansvarsbegrensning
 - Beløp
 - Veg: Vareverdi ved reisen begynnelse. Tillegg for frakt og andre kostnader
 - Sjø: Vareverdi ved reisens avslutning. Frakt og andre transport kostnader er inkludert
 - Luft: Vareverdi
 - Vektbegrensning:
 - Veg: 8,33 SDR / 17 SDR
 - Sjø: 2 SDR / 17 SDR – men mulig med 667 SDR pr. kolli
 - Luft: 19 SDR

Transportrett forts.

Reklamasjon – skriftlig:

- Veg: Innenlands: «Uten ugrunnet opphold»
Internasjonalt: Senest ved utlevering for synlige skader og innen 7 dager for usynlige
- Sjø: Senest ved utlevering for synlige skader og innen 3 dager for usynlige skader
- Luft: «Umiddelbart» etter oppdagelse. 14 dager for skade og 21 dager for forsinkelse

Foreldelse:

- Veg: 1 år
- Sjø: 1 år
- Luft: 2 år

Transportrett forts.

- Regress
 - Ofte ansvar for transportører – gode muligheter for regress etter forsikringsutbetalinger
 - Dokumentasjon
 - Partsforhold – hvem kan saksøkes?
 - Forhandlinger

Transportforsikring

- Bakgrunn for transportforsikring:
 - Avhjelpe risiko for tap og problemer ved transport
 - Effektivitet i oppgjør og regress
 - En rekke unntak fra ansvar og begrensninger i transportørens ansvar

- CEFOR – varevilkår m/kommentarer

- Ulike typer forsikringer innen transport:
 - Transportforsikring
 - Speditøransvarsforsikring
 - Godsansvarsforsikring
 - P&I dekninger

Transportforsikring forts.

- Forsikringens farefelt
 - Normalt tegnes All risk (A-vilkår)
 - Mulig med begrenset dekning B-vilkår (utvidet transportulykke) eller C-vilkår (transportulykke)
- Forsikringens tapsfelt
 - Skade, manko og totaltap
 - Tilleggskostnader som redningsomkostninger, felleshavaribidrag osv
 - Ikke formuestap som driftstap osv
 - Ikke ansvar
- Forsikringstiden
 - Forsikringens begynnelse:
 - Selger forsikringstaker: Når varene settes i bevegelse for direkte ombordbringelse (transporten) – truckeksempel
 - Kjøper forsikringstaker: Når risiko har gått over
 - Forsikringens opphør:
 - Trygt avlesset + visse fristalternativer

Transportforsikring forts

Unntak fra dekning:

- Spesialregler for dekkslast
- Unntakskatalog i § 18 - eksempler
 - Varens egenskaper
 - Normalt svinn
 - Forsinkelse
 - Krig
- Kondens og temperaturinnvirkninger – mulige særdekninger

Sikkerhetsforskrifter:

- Uegnet transportmiddel
- Merking osv
- Tåle normale transportpåkjenninger

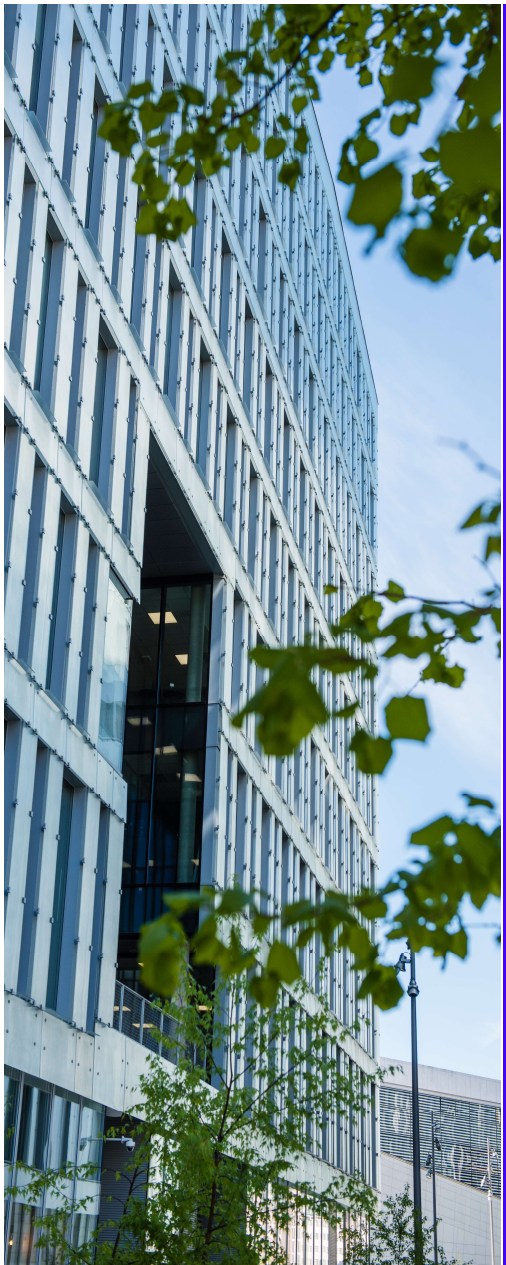
Transportforsikring

- **Forsikringsverdi:**
 - Varens markedsverdi ved transportstart, normalt fakturaverdi
 - Diverse tillegskostnader
 - Frakt
 - Toll
 - 10 % forventet fortjeneste
- **Under- og overforsikring**
- **Plikt til å sikre regresskrav**
- **Tilleggsdekninger - eksempler**
 - Termoklausul
 - Forsinkelsesdekning

Transportforsikring

- Tegning av transportforsikring
 - Type vare / last og type transport (veg, sjø, luft)
 - Ferskvarer
 - Ansvarsbegrensninger ved sjøtransport ift vegtransport
 - Omlastning
 - Forsikringssum – opp mot samlet verdi per transportmiddel
 - Fortjenestetap – mer enn 10 %?
 - Behov for tilleggsdekninger?
 - Termo
 - Forsinkelse
 - Vrakfjerning
 - Cyber
 - Regresshåndtering – skadestatistikk, egenandel osv

Takk for meg

Jon Andersen

E-post: joa@raeder.no

Mobil: 93 04 94 04

RÆDER

RÆDER